

Brottslighetens utveckling i Finland under de senaste årtiondena.

Av Professor BRYNOLF HONKASALO.

De skandinaviska tidskrifterna ha, såvitt jag har mig bekant, icke publicerat uppgifter om brottslighetens utveckling under de senaste tiderna. Besked om dess tidigare skeden har lämnats av *Verkko* genom artiklar som ingått i de nordiska kriminalistföreningarnas årsböcker (NKA 1940—1941 s. 115 ff.; NKA 1944—1945 s. 357 ff.; och NKA 1951—1952 s. 183 ff.). Krigets inverkan på brottsligheten har berörts av undertecknad i en artikel som publicerats i denna tidskrift (Nord. Tidskr. f. Straffer. 1943 s. 2 ff.).

Det förefinns nu så mycket större skäl att anföra siffror angående brottsligheten som förhållandena i landet blivit alltmer normala medan krigsåren falla allt längre tillbaka i tiden. Siffrorna angående brottsligheten under de senaste åren kunna anses giva uttryck åt fredstidens brottslighet eller åtminstone komma den nära. Begränsning av framställningen till att omfatta blott de senaste åren vore dock icke på sin plats, då det i brist på statistiska uppgifter om krigsåren och de närmast föregående åren skulle saknas en nödvändig bakgrund för slutsatser angående brottslighetens utveckling. De statistiska uppgifterna lämnas därför fr. o. m. år 1927, från vilket statistik föreligger angående brottslighet, som kommit till polisens kännedom. Siffrorna i polisstatistiken äro som bekant närmare den faktiska brottsligheten än siffrorna i domstolsstatistiken.

Kriminalitet i fråga om brott mot liv har ansetts karakteristisk för det finska folket. Ända till den sista årtionden av 1800-talet har dess frekvens dock icke varit synnerligen hög, även om den övergick betydligt den motsvarande brottsligheten i de skandinaviska länderna. Under 1890-talet inträdde dock i denna brottslighet en utpräglad ökning. Under tidsperioden 1895—1904 var den så gott som tredubbel i jämförelse med den motsvarande brottsligheten i Sverige; under åren 1905—1914 inemot åttadubbel. Ökningen fortgick på markant sätt under åren efter frihetskriget och nådde stundom en nivå som var till och med tjugo gånger högre än densamma i Sverige.

Verkko, som i flere arbeten behandlat kriminaliteten i fråga om brott mot liv i vårt land, har anført tvenne skiljaktiga uppfattningar om dess orsaker. I sitt arbete „Väkivaltarikollisuuden riippuvaisuus kansanluonteesta ja muista etnillisistä tekijöistä“ (Beroendeförhållandet mellan våldskriminaliteten och folklynnnet

samt övriga etniska faktorer) (s. 343) har han funnit som orsaker till brottsligheten de svåra yttre och inre rubbningarna, vilka vårt folk genomgått från och med slutet av det senaste århundradet och vilka väckt svåra konflikter bland folket och utsått hat och hämnd i dess sinne. Som sådana nämner han det första ryskförtrycket (den s.k. Bobrikoffperioden), storstrejken 1905 och den sociala upprörelsen strax därefter, händelserna år 1906 (upproret i Sveaborg, kravallerna i Hagnäs m. m.), den nya förtrycksperioden (den s.k. Seynperioden), befästningsarbetena under första världskriget, den ryska revolutionen och „svabodan“, storstrejken i november 1917 med mordgärningar som påföljd samt frihetskriget, vilket även var ett inbördes krig. Senare ansåg han som huvudsakligt skäl till våldskriminaliteten finnarnas svaga alkoholtolerans eller sprithumör, med vilket han ansåg „disproportionen mellan irritationen och reaktionen som förorsakats av alkoholförbrukningen“ (Valvoja 1948 s. 143, NKA 1944—1945 s. 361). Den svaga toleransen var enligt hans åsikt en biologisk egenskap, vars botande „med hjälp av moralisk propaganda är lika omöjligt och löjligt som avskaffandet av den finska sisun med propagandaåtgärder.“

Tabell I här nedan utvisar siffrorna angående kriminaliteten i fråga om brott mot liv under åren 1927—1955, baserade på polisstatistiken.

Av tabellen framgår en ansevärd nedgång i kriminaliteten i fråga om brott mot liv under de sista åren av 1930-talet. Denna nedgång har stort sett fortgått ständigt, om man frånser de kaotiska åren strax efter fortsättningskriget, till den grad, att antalet dråp och misshandel med dödlig påföljd utgör nu knappt en fjärdedel av de motsvarande siffrorna för slutet av tjugotalet och första hälften av trettiotalet. En nedåtgående tendens har kunnat skönjas även beträffande mordkriminaliteten. Siffrorna återspeglar det lugnande som gjort sig märkbar bland vårt folk och fick det mest övertygande uttrycket i de bevingade ord som Finlands marskalk Mannerheim yttrade före vinterkriget: „Detta rike består ej mera av vita och röda utan av finska medborgare“. I de kaotiska förhållandena under fortsättningskriget höll missämjan på att bryta fram på nytt, men livet utjämnades snart sedan förhållandena vunnit stadga oväntat tidigt.

Siffrorna i tabellen tala ett tydligt språk för Verkkos tidigare uppfattning. De giva knappast något stöd för hans senare teori om finnarnas svaga alkoholtolerans som orsak till brottslighet mot liv. Alkoholtoleransen som biologisk egenskap har icke kunnat botas i samma takt med nedgång i denna brottslighet.

För jämförelsens skull meddelas här parallella uppgifter om brottslighet mot liv i Finland och Sverige enligt polisstatistiken för åren 1950—1955, både som totalantal och per en miljon invånare. Antalen mord, dråp och misshandel med dödlig påföljd

Tabell I. Brott mot liv och mishandelsbrott, som kommit till polisens kännedom, under åren 1927—1955.

År	Mord, fullbordat brott 21: 1 SL		Dråp eller misshandel med dödlig påföljd (även i slagsmål)	
	Antal	Per 1 milj. invånare	Antal	Per 1 milj. invånare
1927	51	15,1	224	66,5
1928	74	21,8	262	77,1
1929	55	16,1	302	88,2
1930	60	17,4	275	79,7
1931	53	15,2	251	72,2
1932	71	20,3	263	75,1
1933	44	12,5	234	66,4
1934	54	15,2	171	48,2
1935	53	14,8	153	42,8
1936	60	16,7	131	36,4
1937	57	15,7	135	37,2
1938	50	13,7	120	32,8
1939	48	13,0	114	31,0
1940	38	10,3	114	30,9
1941	39	10,5	116	31,3
1942	38	10,2	107	28,9
1943	61	16,4	107	28,8
1944	54	14,5	126	33,7
1945	84	22,4	186	49,5
1946	51	13,4	148	38,9
1947	63	16,3	115	29,8
1948	41	10,5	143	36,6
1949	38	9,6	95	24,0
1950	29	7,2	108	27,0
1951	34	8,4	77	19,0
1952	38	9,3	94	23,0
1953	50	12,1	74	17,9
1954	40	9,5	76	18,1
1955	39	9,2	71	16,7

ha icke kunnat lämnas skilt för sig, då mord och dråp sammanlagits i en grupp i den svenska polisstatistiken, medan dråp och misshandel med dödlig påföljd sammanlagits på motsvarande sätt i den finska statistiken. Det har därför varit nödvändigt att anställa jämförelser mellan totalantalen beträffande kriminaliteten i fråga om brott mot liv.

Tabell II. Mord, dråp och misshandel med dödlig påföljd, som kommit till polisens kännedom, i Finland och Sverige under åren 1950—1955.

År	Finland (21: 1—4, 6—9 SL)		Sverige (14: 1, 3—8 SL)	
	Totalantallet	Per 1 milj. invånare (medelfolkmängden)	Totalantallet	Per 1 milj. invånare (medelfolkmängden)
1950	137	34,2	66	9,4
1951	111	27,4	74	10,5
1952	132	32,3	69	9,7
1953	124	29,9	70	9,8
1954	116	27,7	85	11,8
1955	110	25,9	59	8,1

Av tabell II framgår, att olikheterna mellan relationstalen icke längre äro lika stora som i seklets början och länge efteråt. Det hade varit av intresse att räkna upp motsvarande tal för en längre tid tillbaka. Detta har dock förhindrats genom det faktum, att den svenska polisstatistiken leder sitt ursprung först från år 1950. Jämförelsen på grund av domstolsstatistiken omöjliggöres åter genom den omständigheten, att åtalseftergiftinstituten tillämpats i Sverige i stor omfattning, i synnerhet i fråga om unga lagöverträdare, under de senaste årtiondena. Åtalseftergift är tillåten i Finland blott i fråga om personer som begått den brottsliga handlingen i en ålder mellan 15 och 18 år och förutsatt, att överträdelser ej är belagd med strängare straff än fängelse i tre månader, och den har hittills tillämpats mycket sparsamt. På grund av anförda och andra skäl äro icke de finska och svenska domstolsstatistikalen jämförbara.

Vid sidan av våldskriminaliteten utgör brottet mot egendom en betydande grupp av brott. Utvecklingen av denna brottslighet under den tid, från vilken polisstatistiska uppgifter föreligga, framgår av följande tabell.

Tabell III visar, att flera intressanta förändringar skett inom brottslighet mot egendom. Av tal, som beröra brott, som bestå i olovligt tillägnande, framgår, att dessa brott ökats i någon mån sedan 1927, försnillningarna i högre grad än de till stöldgruppen hörande brotten. Synnerligen märkbar visar sig ökningen av bedrägeribrott, vars antal år 1955 är så gott som fyrdubbel i jämförelse det motsvarande antal för 1927. Antalet rån har däremot förminskats till hälften under loppet av samma period.

Särdeles intressanta äro de siffror, som återspegla tiden under kriget och strax därefter. Man kan mycket väl förstå, att mångahanda ekonomiska och övriga svårigheter gav upphov till en ök-

Tabell III. Brott mot egendom, som kommit till polisens kännedom, per 100.000 invånare. Relationstalen äro räknade på bas av medel-folkmängden.

År	Stöld, snat- teri, inbrott 28 SL	Försnill- ning 29 SL	Rån 31: 1—3 SL	Döljande av tjuvgods 32: 1,3 SL	Bedrägeri 36: 1 SL	Bankrutt- brott 39 kap. SL
1927	438,5	31,2	8,8	4,0	37,3	1,0
1928	426,6	35,2	8,2	4,2	42,0	1,0
1929	465,6	38,9	8,1	5,2	45,8	2,1
1930	466,7	38,9	7,8	4,9	55,3	2,3
1931	517,1	49,5	8,9	7,0	58,9	3,3
1932	675,6	54,9	8,1	9,6	61,1	2,9
1933	692,8	57,9	8,1	11,1	65,4	2,0
1934	631,5	62,9	6,5	9,5	66,5	1,6
1935	587,5	64,0	5,5	7,5	85,9	1,4
1936	550,3	59,6	5,5	7,6	77,0	0,8
1937	512,1	55,4	5,4	10,7	70,4	1,4
1938	520,0	57,4	4,0	5,7	84,9	0,7
1939	469,3	55,4	3,3	3,4	72,0	0,5
1940	887,2	52,1	7,6	6,0	70,6	0,2
1941	1003,4	52,1	8,9	10,7	82,4	0,1
1942	1193,2	47,6	12,4	21,3	64,5	0,2
1943	1127,2	54,7	15,6	3,4	71,0	0,2
1944	1273,6	52,2	24,1	22,4	58,9	0,2
1945	2231,0	88,9	46,0	35,6	138,7	0,2
1946	1605,4	99,2	28,8	31,8	166,9	0,2
1947	1252,2	92,1	18,0	32,7	166,2	0,2
1948	924,7	81,9	12,0	25,0	151,8	0,3
1949	634,3	71,5	8,4	14,4	133,1	0,7
1950	603,8	58,7	6,5	12,2	153,7	1,2
1951	593,6	58,7	4,8	10,6	133,0	0,5
1952	552,0	56,3	6,5	11,4	150,4	1,0
1953	597,5	66,8	5,1	10,7	146,7	1,2
1954	538,3	61,2	5,3	6,6	158,2	1,4
1955	523,9	58,5	4,4	6,5	141,2	0,9

ning i antalet stölder, vilket var år 1945 fem gånger så hög som år 1927. Ökningen är märkbar även beträffande antalet försnillningar och döljande av tjuvgods. Egendomligt är det faktum, att även bedrägeribrotten ökats sedan 1944 och hållit sig på den nivå som uppnåddes under efterkrigsåren. De övriga brotten mot egendom ha däremot visat efter kriget en nedåtgående tendens, samtidigt som förhållandena blivit alltmer normala, och närmat sig den nivå som var rådande före kriget.

Att jämföra brottsligheten mot egendom till motsvarande brottslighet i Sverige möter svårigheter, då brottsgrupperna i de båda ländernas polisstatistik icke täcka varandra. Stöld- och bedrägerigrupperna äro dock tämligen jämförbara. I stöldgruppen i den svenska polisstatistiken ingår även bodräkt, som i den finska polisstatistiken lämnats utanför denna grupp. Till följd av det ringa antalet bodräktsbrott har denna omständighet dock ingen betydande verkan på relationstalen. Mera förringas bevisvärdet av relationstalen genom det faktum, att bil- och motorcykelstölderna utgöra en separat grupp i den svenska polisstatistiken, medan dessa brott ingå i den motsvarande finska statistiken i stöldgruppen. Då hela antalet nämnda i Sverige begångna brott år 1954 steg ända till 15.726, verkar sagda statistiktekniska olikhet sålunda, att relationstalen för Sveriges del äro för låga. Förhållandet är i någon mån motsatt beträffande bedrägerigruppen, då denna grupp i den svenska polisstatistiken omfattar de brott som nämnts i 21:9 och 10 i den svenska strafflagen, nämligen spridande bland allmänheten av sådan vilseledande uppgift, som kan påverka pris på varor och värdepapper, samt mottagande av handling, som är falsk eller upprättad för skens skull för användning såsom påtryckningsmedel vid ocker. De sistnämnda brotten äro dock sannolikt mycket sällsynta. Trots dessa olikheter äro dock relationstalen ägnade att visa nivån av bedrägeribrott i Finland och Sverige. Brotten mot egendom för Sveriges del redovisas i följande tabell:

Tabell IV. Några brott mot egendom, som kommit till polisens kännedom i Sverige under åren 1950—1955, på 100.000 av medelfolkmängden.

År	Stöld, även grov, snatteri och bodräkt SL 20: 1—4, 10	Tillgrepp av bilar och motorcyklar SL 20: 1—4, 6, 10	Bedrägeri m. m. SL 21
1950	940,0	100,7	190,3
1951	1082,2	130,5	283,4
1952	1029,9	127,8	192,8
1953	1029,6	146,6	187,1
1954	1054,1	218,0	214,0
1955	1211,9	344,6	235,6

Om man jämför siffrorna i tab. IV till de motsvarande siffrorna för Finland i tabell III, finner man, att antalet stölder i Finland år 1954 och 1955 varit något mindre än hälften av det motsvarande antalet i Sverige, under de närmast föregående åren något mera än hälften. Även relationstalen för bedrägeri äro lägre hos oss än i Sverige.

Tabell V. Totalantalen av brott mot egendom, som kommit till polisens kännedom i Finland och i Sverige under åren 1950—1955, samt relationstalen på 100.000 av medelfolkmängden.

År	Finland		Sverige	
	Totalantallet	På 100.000 invånare	Totalantallet	På 100.000 invånare
1950	37,527	936,1	136,137	1940,2
1951	36,723	907,3	167,477	2367,8
1952	35,948	878,6	159,312	2236,0
1953	38,737	935,4	165,902	2313,4
1954	36,944	881,6	173,802	2405,6
1955	35,702	841,8	192,418	2649,2

Tabell VI. Övriga till polisens kännedom under åren 1937—1955 komna brott på 100.000 av medelfolkmängden.

År	Våld mot tjänsteman eller hindrande av tjänsteman i tjänsteutövning SL 16: 1—2	Våld mot tjänsteman SL 16: 1	Osann ut-saga före domstol eller vid förundersökning SL 17: 1—4	Sedlighetsbrott SL 20: 1—14	Fridsbrott SL: 24	Förfalskning av urkund SL 36: 3—8	Fylleri SL 43: 6	Fylleri, som lett till åtal SL 43: 6
1937	26,7	—	4,0	11,0	28,0	15,0	3303,3	879,0
1938	25,9	—	4,0	9,1	32,2	13,3	3197,4	903,8
1939	21,6	—	2,6	8,1	22,4	15,0	2489,8	691,6
1940	21,3	—	0,9	4,7	14,7	20,1	2275,4	522,3
1941	19,6	—	1,1	5,3	17,4	36,5	1978,0	489,0
1942	12,3	—	1,0	3,9	16,6	39,1	1969,1	476,1
1943	11,1	—	1,8	6,9	16,9	32,8	2161,1	477,1
1944	11,1	—	2,0	6,1	17,7	24,4	1790,7	560,3
1945	43,5	15,9	2,3	8,6	30,5	35,4	3857,6	1523,7
1946	50,0	17,1	2,9	11,6	32,1	38,6	4017,4	1763,0
1947	48,6	17,5	4,8	13,5	30,7	32,3	3683,7	1666,5
1948	45,9	16,7	4,3	15,4	33,4	25,2	3621,0	1661,5
1949	39,2	12,3	5,0	21,3	35,5	23,7	3329,8	1548,3
1950	40,9	12,3	5,9	20,2	35,8	21,8	3666,8	1680,1
1951	45,2	13,8	6,1	22,1	33,6	25,8	3373,1	1628,0
1952	43,6	11,8	6,4	18,0	33,4	18,4	3412,8	1709,4
1953	41,8	12,3	7,4	16,1	32,8	21,6	3244,8	1664,1
1954	40,6	11,3	9,3	17,6	32,9	20,3	3039,6	1602,6
1955	28,8	10,6	9,3	15,8	31,3	20,1	3075,5	1675,7

Emedan såväl den finska som den svenska polisstatistiken ger upplysning om totalantalen av brott mot egendom, är en jämförelse möjlig även mellan dessa. Resultatet av jämförelsen framgår av tab. V.

Siffrorna i tabell V visa, att totalantalet av brott mot egendom år 1955 icke steg till en tredjedel av det motsvarande totalantalet i Sverige. Utvecklingen har varit synnerligen intressant, då siffrorna beträffande detta slags brottslighet i Finland för ett par årtionden sedan voro i proportion något högre än i motsvarande siffrorna i Sverige.

Utvecklingen i fråga om övriga betydande brottsgrupper framgår av följande tabell VI.

Av tabell VI framgår, att sedlighetsbrotten och förfalskningsbrotten ha ökats från nivån för cirka tjugo år sedan. Beträffande antalet av sedlighetsbrott kan en delvis betydande nedgång konstateras under krigsåren och några år därefter. Jämförelse med den motsvarande brottsligheten i Sverige är ej möjlig, emedan brottsgrupperna hos oss och i grannlandet icke äro helt jämförbara.

Brynolf Honkasalo.

Døvstumme lovovertrædere

i social-psykiatrisk belysning. I.

Af JØRGEN REMVIG og GEORG K. STÜRUP.

Aristoteles (384—322 f. v. t.) beskrev dövstunheden (surdomutitas) som en lidelse i såvel talecenter som i hørecenter eller rettere i et fællesudspring for nervus facialis og nervus acusticus. Stort set har denne opfattelse af tilstanden været den gældende indtil renaissanceen, og den gængse behandling (når man overhovedet har forsøgt at behandle) har været rettet mod at „gengive“ patienten såvel talen som hørelsen, idet man f. eks. søgte at stimulere taleevnen ved at få patienten til at give lyd fra sig, enten ved at forskrække ham eller ved at udsætte han for direkte pinsler og „vække hørelsen“ ved stærke lyde såsom trompet-skrald. Celsus (25 f. v. t.—år 40) „behandlede“ ved overskæring af frenulum linguae, og endnu i det 16.—18. århundrede overrev jordemoderen ofte profylaktisk frenulum linguae („løste barnets tungebånd“).

Kun undtagelsesvis rettede man opmærksomheden fortrinsvis mod at give patienten en anden form for sprog (systematiske gebærder), og først efter at anatomerne for et par århundreder siden påviste den primære beskadigelse af ørerne, gik man over